

Sluk motoren!
om biler, benzen og børn

Anledningen til dette læserbrev er, at Asperup Roerslev Børnehave fremover via skiltning vil opfordre forældrene til at slukke for bilmotoren, når de henter og bringer deres børn. Det kan måske lyde voldsomt at dette skulle være nødvendigt, men der er en fornuftig grund til det. Lektor Christian Lohse fra Odense Universitet har foretaget en undersøgelse af luftforureningen på Fyn, som omtales i bladet 'Nyt fra Odense Universitet', 16.feb. 1996. Lohse fokuserer specielt på personbilernes brændstof benzin, som blandt andet indeholder stoffet benzen. Han har undersøgt luftens indhold af benzen i byerne, langs den fynske motorvej og 'helt ude på landet'.

Benzen er en meget stabil kemisk forbindelse, som består af seks kulstofatomer i ring, der forekommer naturligt i råolie. Stoffet er problematisk, fordi det nedbrydes meget langsomt i miljøet, og det forbrændes dårligt i bilmotorer, specielt i gamle bilmotorer som faktisk kan køre med op til 20 procent uforbrændt benzen, men også i nye biler uden katalysator. Der er normalt fire procent benzen i benzin, og en normalbil udsender ca. 0,42 gram benzen pr. kørt km. Benzen forekommer altså i store mængder i forhold til de andre skadelige stoffer i benzin. Benzen er så skadeligt for mennesker, at det kun er tilladt i meget små mængder i laboratorierne på Kemisk Institut på Odense Universitet, og det er så små mængder, at stoffet slet ikke anvendes mere. Derfor er det så meget mere tankevækkende, at vi tilsyneladende helt uden omtanke lukker store mængder benzen ud i den luft, vi selv og vore børn indånder. Ved indånding af udstødningsgas kommer den uforbrændte benzen ned i lungerne og dermed i forbindelse med blodet, hvor stoffet kan fremkalde leukæmi. Benzen ophobes ved mindre doser gennem længere tid.

Hvor slemt står det så til med benzenforureningen på Fyn? Ja, slet ikke så slemt som nede i Europas tætbefolkede områder. Ved motorvejen nær Frankfurt finder man en koncentration, der er 25 gange så stor som i Odense bymidte; i Odense er koncentrationen fire gange så stor som på Ærø; langs den fynske motorvej er den tre gange så stor som 'helt ude på landet', - og dér er den lav, fastslår Lohse. Resultatet er altså ikke alarmerende på Fyn generelt, selv om der kan forekomme store koncentrationer lokalt.

Eksempler på lokale steder kunne være parkerings-

pladser foran banker og sparekasser, posthuse, brugser, skoler, fritidshjem, børnehaver og dagplejer. Det er f.eks. slet ikke ualmindeligt at opleve tomme biler med kørende motorer foran fritidshjem, børnehaver og dagpleje, mens forældrene, der enten bringer eller henter deres barn, står og samtaler eller leder efter en børnesko,- også selv om børn leger kun få meter derfra. Det er ubetænksomt. Selv hvis bilen er udstyret med katalysator kan det være problematisk, for katalysatoren virker ikke de første fem minutter efter at bilen er startet. Så den der afleverer sit barn på vej til arbejde, eller lige smutter ned med det i bilen, bør slukke motoren. Måske de forskellige forretninger og institutioner skulle overveje at udvide deres 'politik' til også at omfatte en 'ren luft'-politik?

Nu er det ikke ualmindeligt, at høre ejeren af en dieseldrevet bil sige, at den ikke kan tåle at slukke/tænde for tit, så derfor skal den helst gå hele tiden. Skal den det, så har vi virkelig et endnu større problem, for også dieselmotorerne er en af de store syndere, når det gælder luftforurening, men da gælder det kuldioxid og ikke benzen. Lohse fastslår, at 25 procent af bilerne i Danmark er årsag til 60 procent af biltrafikkens forurening, og hovedårsagen er udover de gamle benzindrevne biler specielt de dieseldrevne 'firehjulstrækkere'.

Iøvrigt er det en myte, at dieselmotorer ikke kan tåle at blive slukket lige som en almindelig benzinator, det gælder ikke nyere tids dieselmotorer. Noget andet er så, om det overhovedet er rimeligt at sammenligne en bilmotors trivsel med et barns trivsel og risiko for at udvikle leukæmi eller alvorlige luftvejs sygdomme. Hvem vil egentlig det, når hun tænker sig om?

Mogens Lilleør